

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนสามัคคีวิทยาทานวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

The Guidelines for Developing The Management of The Student Care
and Support System of Samakkhi Wittayathan School in
Wat Chedi Luang, Muang District, Chiang Mai Province

1. พระครูสิริมหาเจติยานุกูล*, 2. พระมหาสุกุล มหาวิโร, 3. พระครูวิฑิตศาสนาท
1. Phrakhrusirimahachetiyankul, 2. Phramaha Sakun Mahaviro,
3. Phrakhruvititsasanatorn

1. โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน, 2., 3. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
1. Samakkhi Wittayathan School, 2., 3. Mahamakut Buddhist University

*Corresponding Author E-Mail : rakmaetom1976@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 2 กลุ่ม ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และกลุ่มสนทนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ครูที่ปรึกษาได้คัดกรองนักเรียนตามข้อมูลที่ได้มาจากขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จากนั้นนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนมาจัดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน พบว่า ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาแก่นักเรียนทุกกลุ่ม โดยการจัดกิจกรรมโฮมรูมในทุก ๆ เช้า มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ในส่วนการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน แบ่งเป็น 2 กิจกรรมหลักได้แก่ กิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรมีการวางแผนงานหรือโครงการ ควรมีการพัฒนาให้ครูในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน ควรใช้เกณฑ์ในการคัดกรองที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และควรมีการกำหนดให้มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน โรงเรียนควรมีการทำคำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายงานที่ชัดเจน ควรให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดกิจกรรมควรสำรวจความต้องการของนักเรียน และควรกำหนดให้มีการติดตาม ประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน

คำสำคัญ: 1.แนวทางการบริหารงาน, 2.ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, 3.โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน, 4.วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร

ABSTRACT

This article research aimed to : 1) to study the current situation of administering the student care and support system, and 2) to study the guidelines for developing the administration of student care and support. This is qualitative research with two main groups of informants: semi-structured interviews and focus groups.

The research results are as follows:

1. Current status of student care system administration In terms of student screening, it was found that counselors screened students based on information obtained from the process of getting to know each student individually. Then, the information about the students was organized into 3 groups: normal group, risk group, and problem group. In terms of student promotion and development, it was found that counselors promoted and developed all groups of students by organizing homeroom activities every morning and holding parent-teacher meetings. In terms of student promotion and development activities, there are 2 main activities: life skills development activities and learner development activities.

2. Guidelines for developing student care system administration In terms of student screening, schools should have a work plan or project. Teachers in schools should be developed to have knowledge of using tools to screen students. The same standard screening criteria should be used. There should be supervision, monitoring, inspection, and evaluation using various methods. In terms of student promotion and development, schools should have clear appointment or assignment orders. Teachers should have knowledge of homeroom activities. The activities should survey student needs and there should be monitoring and evaluation of student promotion activities.

Keywords: 1.Management guidelines, 2.student care and support system, 3.Samakkhi Wittayathan School, 4.Wat Chedi Luang, Muang District

บทนำ

ในยุคสังคมการสื่อสารไร้พรมแดน มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก ส่งผลกระทบทั้งการดำเนินชีวิต การสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ อีกทั้งก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาเสพติดที่รุนแรง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ก่อให้เกิดความเครียด ความทุกข์ ความวิตกกังวล เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ให้มีความสมบูรณ์ เป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรมตลอดจนมีทักษะในการดำรงชีวิต จึงได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข จัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ดังนั้นทุกโรงเรียนในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียน และแก้วิกฤตสังคม จึงควรมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้และพัฒนา กับโรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน ซึ่งเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่และมีปัญหาเกี่ยวกับระบบดูแลนักเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 229 รูป ครูและบุคลากรทั้งหมด 20 รูป/คน จากรายงานการประเมินตนเองปีการศึกษา 2564 ซึ่งสอดคล้องกับการเก็บข้อมูลของผู้วิจัย จากสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง จำนวน 15 รูป/คน ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 70 เป็นคนกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง มูเซอ ม้ง ละว้า อาศัยอยู่ในพื้นที่ถิ่นทุรกันดาร ฐานะทางครอบครัวยากจน ฐานะทางการเงินของแต่ละครอบครัวไม่เพียงพอกับรายจ่าย ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร พ่อแม่หย่าร้าง ต้องอาศัยอยู่กับ ปู่ย่า ตายาย มีโอกาสได้รับการศึกษาน้อย ผู้ปกครองจึงได้ส่งบุตรหลานมาบรรพชาเป็นสามเณรจำพรรษาอยู่ในวัดเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ และเขตพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อต่อยอดทางการศึกษาได้เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน จากสภาพปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ในครอบครัว และปัญหาการปรับตัวจากการใช้ชีวิตฆราวาสมาสู่ชีวิตบรรพชิต การประพฤติปฏิบัติและวัฒนธรรมการเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน ทำให้นักเรียนบางคนเกิดพฤติกรรมด้านลบ และส่งผลกระทบต่อ การปรับตัว การเข้าสังคมหรือการเข้ามาใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมเมือง และยังพบว่านักเรียนบางคน มีพัฒนาการและพื้นฐานด้านการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมกับวัย ซึ่งปัญหาที่กล่าวมาถ้าไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงทีอาจจะส่งผลเสียต่อตัวนักเรียน ครอบครัว โรงเรียน สังคมและประเทศชาติ

จากสภาพปัญหาด้านการดูแลนักเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสามัคคีวิทยาทานวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ควรมีลักษณะแนวทางอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาให้มีมาตรฐานในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมดังเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ดังกล่าวและให้นักเรียนมีความรู้และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสามัคคีวิทยาทานวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสามัคคีวิทยาทานวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสามัคคีวิทยาทานวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย โดยคัดเลือกจากตัวบุคคลที่สามารถเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interview) จำนวน 6 รูป/คน และกลุ่มสนทนา (Focus Group Discussion) จำนวน 6 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) กรอบการศึกษาเอกสารทางวิชาการ เป็นกรอบการศึกษาเอกสารโดยผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับชนิดของเอกสาร บทความ รายงานการวิจัย ตำรา รายงาน คู่มือ เอกสารต่าง ๆ 2) กรอบการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างสำหรับข้อมูลที่หลากหลาย แบบไม่เป็นทางการ ไม่จำกัดคำตอบ ไม่เคร่งครัด ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และ 3) กรอบการสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion) เป็นประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มที่ได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อขอข้อเสนอแนะและวิธีการแก้ปัญหา แล้วนำข้อเสนอแนะและวิธีการแก้ปัญหา มาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยสรุปเขียนแบบบรรยายพรรณนา และข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่และร้อยละ และการวิเคราะห์ผลของการสนทนา โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Thematic Analysis) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเขียนสรุปแบบบรรยายพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนครูที่ปรึกษาประจำชั้นมีการคัดกรองตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ได้ดำเนินการคัดกรองนักเรียนที่ได้ข้อมูลมาจากขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จากนั้นนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนมาจัดเป็น

3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มปกติ 2) กลุ่มเสี่ยง และ 3) กลุ่มมีปัญหา ข้อมูลผลการคัดกรองนักเรียน จากนักเรียนทั้งหมด 229 รูป คือ อยู่ในกลุ่มปกติ 158 รูป คิดเป็นร้อยละ 69 อยู่ในกลุ่มเสี่ยง 49 รูป คิดเป็นร้อยละ 21 และอยู่ในกลุ่มมีปัญหา 22 รูป คิดเป็นร้อยละ 10 ในการดำเนินการดังกล่าวนี้ ด้านการคัดกรองพบว่าการจัดเก็บข้อมูลบางครั้งยังไม่มีระบบการประมวลข้อมูลอย่างเป็นระบบ และครูที่ปรึกษาประจำชั้นยังขาดความเข้าใจในกระบวนการคัดกรองที่ถูกต้องและเมื่อได้ผลการคัดกรองมาแล้วไม่มีมาตรการหรือแนวทางในการดำเนินการที่จริงจังและชัดเจน อีกทั้งเมื่อมีการเลื่อนชั้นการศึกษา กลุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มจะมีการเปลี่ยนครูที่ปรึกษาประจำชั้นทุกปี ทำให้ต้องทำความรู้จักกับนักเรียนใหม่ทุกครั้ง บางชั้นเรียนการส่งต่อข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน และคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง ทำให้ได้ข้อมูลการคัดกรองที่ไม่ตรงตามความจริง การแสดงออกทางพฤติกรรมและอารมณ์ของนักเรียนไม่ชัดเจน จึงสังเกตได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ส่วนใหญ่จะได้ข้อมูลจากการออกเยี่ยมวัดพบปะและสัมภาษณ์กับผู้ปกครองนักเรียน พบว่าเมื่ออยู่ที่วัดพฤติกรรมจะแตกต่างจากอยู่ที่โรงเรียน เมื่อครูที่ปรึกษาประจำชั้นได้ข้อมูลอย่างเพียงพอแล้วจะนำมาคัดกรองนักเรียนโดยแยกเป็นกลุ่มต่าง ๆ และจะมีการดำเนินการในแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันออกไป ในบางครั้งการแก้ไขปัญหานักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง หรืออยู่ในกลุ่มมีปัญหา ครูแต่ละท่านจะมีการแก้ไขปัญหาที่ไม่เหมือนกัน ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนพบว่า ครูที่ปรึกษาประจำชั้นได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา กับนักเรียนทุกกลุ่มโดยการจัดกิจกรรมโฮมรูมในทุก ๆ เช้าเพื่อเป็นการพบปะพูดคุยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เชื้อศรัทธิตามมา ลา ขาดของนักเรียน และเตรียมความพร้อมก่อนทำการเรียน ในการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ได้จัดประมาณ 2-3 ครั้ง และได้หยุดไป จึงเปลี่ยนเป็นการที่คณะครูออกเยี่ยมวัดของนักเรียนแทน ในส่วนของการเยี่ยมวัดนั้นจะแบ่งการเยี่ยมวัดเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 การเยี่ยมวัดประจำภาคเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง กรณีที่ 2 การเยี่ยมวัดเพื่อเป็นการแก้ไขพัฒนาเด็กนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา ในส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียนนั้นได้มีการแบ่งเป็น 2 กิจกรรมหลักได้แก่ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต และกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการดำเนินการเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนนั้น บางครั้งอาจจะยังไม่เพียงพอต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเท่าที่ควร เนื่องจากครูที่ปรึกษาประจำชั้นมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนหนังสือและภาระงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มงานต่าง ๆ ดังนั้นจึงส่งผลให้ครูที่ปรึกษาประจำชั้นมีภาระงานเพิ่มมากขึ้น ทำให้การส่งเสริมพัฒนานักเรียนยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการคัดกรองนักเรียน 1) โรงเรียนควรมีการวางแผนงานหรือโครงการ 2) โรงเรียนควรมีการพัฒนาให้ครูในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน 3) โรงเรียนควรใช้เกณฑ์ในการคัดกรองที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน และ 4) โรงเรียนควรมีการกำหนดให้มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการคัดกรองนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน 1) โรงเรียนควรมีการทำคำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายงานที่ชัดเจน 2) สถานศึกษาควรให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม

3) การจัดโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน ควรสำรวจความต้องการของนักเรียน และ 4) โรงเรียนควรกำหนดให้มีการติดตามประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูมีการคัดกรองนักเรียนตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร เช่น ครูที่ปรึกษาประจำชั้นได้ดำเนินการเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนที่ได้ข้อมูลมาจากขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้แก่ ข้อมูลจากการกรอกประวัติส่วนตัว ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน 5 ด้าน ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม จากนั้นนำข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนมาจัดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1)กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วอยู่ในเกณฑ์ปกติ 2)กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วอยู่ในเกณฑ์เสี่ยง 3)กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาคือต้องช่วยเหลือและแก้ไขอย่างใกล้ชิด และด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ครูที่ปรึกษาประจำชั้นได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาแก่นักเรียนทุกกลุ่มโดยการจัดกิจกรรมโฮมรูมในทุก ๆ เช้าเพื่อเป็นการพบปะพูดคุยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช็กสถิติการมา ลา ขาดของนักเรียน และเตรียมความพร้อมก่อนทำการเรียน ในการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ได้จัดประมาณ 2-3 ครั้ง และได้หยุดไป จึงเปลี่ยนเป็นการที่คณะครูออกเยี่ยมวัดของนักเรียนแทน ในส่วนของการเยี่ยมวัดนั้นจะแบ่งการเยี่ยมวัดเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 การเยี่ยมวัดประจำภาคเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง กรณีที่ 2 การเยี่ยมวัดเพื่อเป็นการแก้ไขพัฒนาเด็กนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา ในส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียนนั้นได้มีการแบ่งเป็น 2 กิจกรรมหลักได้แก่ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต และกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากว่า โรงเรียนได้ตระหนักรู้เห็นถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 หมวด 7 มาตรา 63 ได้บัญญัติว่าโรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษา ฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยแก่นักเรียนนักศึกษาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเปรียบเสมือน การส่งเสริมพัฒนาการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็งคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งจัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนซึ่งนักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ พิทักษ์ปกป้อง คุ้มครองอย่างรอบด้าน ด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสมและทันสมัย ได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อให้เป็นคนดี มีความสุข และปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิสา มาสุข (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูได้ดำเนินงาน โดยมีการกำหนดเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัด

กลุ่มนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง โดยมีทะเบียนประวัติ แฟ้มประวัติ มีหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครอบคลุมถูกต้องเหมาะสม มี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา โดยในกลุ่มปกติ ครูควรส่งเสริมและพัฒนานักเรียนกลุ่มนี้ ส่วนกลุ่มเสี่ยง ครูควรให้ความสำคัญดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อที่ส่งเสริมให้เป็นกลุ่มปกติ และกลุ่มที่มีปัญหา ครูต้องดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเร่งด่วน และแก้ไขให้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นกลุ่มปกติ โดยครูควรกำหนดแนวทางการดำเนินงาน มีการจัดทำข้อมูลนักเรียนแต่ละกลุ่ม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐกานต์ รักษา (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์ พบว่า ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน โรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ เป็นระบบ และเป็นรูปธรรม โดยกำหนดชั่วโมงโฮมรูมสัปดาห์ละ 1 คาบเรียน และนอกเหนือจากนั้นตามความเหมาะสม เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้พบปะนักเรียนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมสอดแทรกที่ส่งเสริมและพัฒนาอย่างหลากหลายครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่มในชั้นเรียน เช่น กิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 โครงการคุณธรรม การแข่งกีฬากระชับมิตร รวมทั้งมีการกำหนดแบบบันทึกกิจกรรม การรายงานผล และการประเมินผลในแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน โดยการสนับสนุน ชมเชย และยกย่องนักเรียนที่ทำคุณงามความดี เพื่อสร้างภาคภูมิใจในตนเองให้นักเรียน และสถานศึกษายังมีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนในทุกภาคเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาวรินทร์ วิเชียรสรรค์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนเจดีย์หลวง-ท่าก้อ อำเภอมแม่สรวย จังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือประเมินพฤติกรรมนักเรียนร่วมกับครูผู้เกี่ยวข้อง เช่น ประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDO) และเครื่องมือ อื่น ๆ จากนั้นมีการจัดกลุ่มนักเรียนตามแบบคัดกรองโดยจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ให้ครูทุกคนได้เสนอแนวทางให้นักเรียนที่ได้รับการคัดกรองมีการวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและมีปัญหา ให้ได้รับการช่วยเหลือแก้ไขด้วยวิธีการที่เหมาะสม และด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ครูที่ปรึกษาได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) มีการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อกำหนดเรื่องและกิจกรรมโฮมรูมตามสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง ได้ร่วมกันออกแบบกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมตามกำหนดการและรายงานผลการพัฒนาของนักเรียน มีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) และกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระกิจกรรมบูรณาการหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เหมาะสม สร้างสรรค์กับสังคม

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอมเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรมีการวางแผนงานหรือโครงการ มีการพัฒนาให้ครูในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน ใช้เกณฑ์ในการคัดกรองที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน และควรมีการกำหนดให้มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการคัดกรองนักเรียนด้วยวิธีการที่

หลากหลาย และด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน โรงเรียนควรมีการทำคำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายงานที่ชัดเจน ให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนควรรสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อน และโรงเรียนควรกำหนดให้มีการติดตามประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ แต่ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากผู้บริหาร คณะครูและผู้เกี่ยวข้อง มีการประชุมวางแผนงาน กำหนดแนวทางเพื่อนำไปสู่การดำเนินงาน มีการทำงานเป็นทีม ร่วมกันคิด ร่วมกันปฏิบัติ มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ร่วมชื่นชมผลงาน เพื่อสร้างสรรค์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นรูปธรรมและจะก่อประโยชน์ต่อนักเรียนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ให้สถานศึกษาต้องบูรณาการเนื้อหาความรู้และพัฒนาคุณภาพเด็กนักเรียนให้มีความพร้อมอย่างเป็นองค์รวม โดยการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตเด็กนักเรียน และแก้วิกฤติทางสังคม สถานศึกษาต้องจัดระบบงาน และกิจกรรมที่ส่งเสริมความประพฤติให้เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียน และนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทธิชัย ภู่อ่างค์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาต้องมีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนเดียวกัน โดยยึดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียน เพื่อให้ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียน ในการแบ่งกลุ่มนักเรียนน่าเชื่อถือ แนวทางการพัฒนาคือโรงเรียนควรจัดทำคู่มือ หลักเกณฑ์วิธีการในการคัดกรอง รวมถึงระเบียบ หลักเกณฑ์ ที่ชัดเจน วิเคราะห์ข้อมูลแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลคัดกรองนักเรียนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยประสานงานกับผู้ปกครองแจ้งผลการคัดกรองนักเรียนและข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนให้ได้ทราบข้อมูลที่เป็นจริง ประสานงานกับบุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมพิจารณาผลการคัดกรองนักเรียน และหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ พัฒนาการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประเมินสถานการณ์ หาแนวทางแก้ไข วางแผนปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่องสอดคล้องต่อสภาพปัจจุบัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐกานต์ รักษา (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนคลองท่อมราชบุรีรังสรรค์ พบว่า ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในรูปแบบที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่มมากที่สุด โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ งานระดับชั้นเรียน งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกลุ่มงานอื่น ๆ ควรเพิ่มการจัดกิจกรรมการแสดงความสามารถของนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง หรือตามความเหมาะสมในวันสำคัญ เทศกาล หรือโครงการของสถานศึกษาที่ดำเนินการอยู่เดิมแล้ว เพื่อเป็นเวทีให้นักเรียนได้แสดงผลงาน ความสามารถให้ผู้อื่นได้ชื่นชม สร้างความภาคภูมิใจและคุณค่าให้กับนักเรียน และภายหลังการจัดกิจกรรมควรมีการสรุปผล ประเมินผล ประเมินความพึงพอใจ และ

ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการดำเนินกิจกรรมในครั้งต่อไป นอกจากนั้นสถานศึกษาควรสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายผู้ปกครองในการประสานความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองเพื่อร่วมมือกันในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรุฒิ บุตรศรีภูมิ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เพื่อหาวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหา ให้ตรงตามสภาพปัญหา และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล สถานศึกษาควรมีการประชุมเพื่อวางแผนเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนให้มีมาตรฐาน เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน สถานศึกษาควรพัฒนาเครื่องมือเพื่อคัดกรองปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน เมื่อทำการคัดกรองนักเรียนแล้วควรสรุปผลการคัดกรองเพื่อเป็นข้อมูลให้ครูที่ปรึกษาใช้ในการส่งเสริม และแก้ไขปัญหานักเรียนต่อไป และด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นในเรื่องกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ เพื่อครูจะได้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องตรงตามความสนใจและความต้องการของนักเรียน สถานศึกษาควรใช้ข้อมูลด้านการคัดกรองนักเรียนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้ครอบคลุมนักเรียนทุกคน สถานศึกษาควรจัดอบรมครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อให้ครูสามารถดำเนินกิจกรรมโฮมรูมได้อย่างหลากหลาย และเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรดำเนินกิจกรรมโฮมรูม ให้สอดคล้องกับระดับชั้นของนักเรียนและควรกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่าอยากพัฒนานักเรียนด้านใดและควรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียนให้ครบทุกด้าน ครูที่ปรึกษาควรประเมินการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมโฮมรูมในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาต่อไป

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรมีแนวทางดังต่อไปนี้ 1) มีการวางแผนงานหรือโครงการ 2) มีการพัฒนาให้ครูในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน 3) ใช้เกณฑ์ในการคัดกรองที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน และ 4) มีการกำหนดให้มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการคัดกรองนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ในด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน โรงเรียนควรมีแนวทางดังต่อไปนี้ 1) มีการทำคำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายงานที่ชัดเจน 2) ให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม 3) การจัดโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน ควรสำรวจความต้องการของนักเรียน และ 4) มีการติดตามประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 โรงเรียนควรสนับสนุนเสริมแรงจิตใจนักเรียนให้มีความกระตือรือร้นและมีความรัก ความศรัทธาในการศึกษาโดยเฉพาะนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมเนื่องจากว่านักเรียน อยู่ในสถานะบรรพชิตแตกต่างจากนักเรียนฆราวาสทั่ว ๆ ไป จะต้องประพฤติตนอยู่ในข้อปฏิบัติที่เคร่งครัดและมากกว่า โรงเรียนจึงต้องเสริมแรงจิตใจให้มากกว่าโรงเรียนทั่ว ๆ ไป นักเรียนจึงจะมี กำลังใจในการศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นักเรียนกลุ่มปกติก็จะมีอัตราที่เพิ่มขึ้น นักเรียน กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาที่จะลดลง

1.2 โรงเรียนควรนำข้อมูลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาจัดทำอยู่ในรูปแบบโปรแกรม สำเร็จรูปที่เป็นปัจจุบันและทันสมัยให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างครูถึงกันทั่วโรงเรียน อันจะเป็น ประโยชน์ในการดำเนินงานติดตามข้อมูลนักเรียนแต่ละคนไปตลอดที่ศึกษาที่อยู่ในโรงเรียน และเมื่อ เลื่อนชั้นใหม่จะช่วยให้ข้อมูลนักเรียนยังอยู่ในระบบไม่ต้องเก็บข้อมูลใหม่ทุก ๆ ครั้ง และสะดวกต่อครู ที่ปรึกษาประจำชั้นใหม่ได้ศึกษาข้อมูลตัวบุคคลที่มีการปรับให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาข้อดีและข้อจำกัดในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของประเทศไทย

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดอื่น

แหล่งอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *ชุดฝึกอบรมการปรับกระบวนการทัศน์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา*.

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

ณัฐกานต์ รักษา (2564). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนคลองท่ามะราชบุรี รังสรรค์*. DSpace at Silpakorn University. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/3867>

ประภาวรินทร์ วิเชียรสรรค์. (2563). *แนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนเจดีย์หลวง-ท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ฤทธิชัย ภู่อ่างค์ (2563). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

วารสารลำนาววิจัยปริทรรศน์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม - ธันวาคม 2567) 47

วรฤทธิ บุตรศรีภูมิ (2563). สภาพและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 [วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.
กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน.
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2549). พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.

สุนิสา มาสุข (2560). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนสังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดระยอง [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัย
บูรพา.